

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia economie, buget și finanțe

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

tel.: 37322/ 26-85-73

www.parlament.md

23 12 2011

CEB Nr. 6/699

RAPORT asupra proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2012 (nr.2595 din 28 noiembrie 2011)

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2012, înaintat de către Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege este elaborat conform prevederilor Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar și altor acte legislative, ce reglementează aspectele bugetar-fiscale.

Obiectivul primordial al politicii de bază, tratat de Guvern pentru anul 2012, rezidă în asigurarea stabilității și durabilității macroeconomice, politicii bugetar-fiscale prudente și durabile; îmbunătățirea și menținerea la nivel optim a calității serviciilor publice; eficientizarea prestațiilor sociale; onorarea obligațiilor externe; consolidarea managementului finanțelor publice și transparenței utilizării acestora.

Pentru asigurarea realizării acestor obiective, activitatea de bază a Guvernului este orientată spre continuarea reformelor structurale și măsurilor de ajustare bugetar-fiscală inițiate în anii 2010-2011.

- **Estimarea veniturilor bugetului public național** s-a realizat pe baza indicatorilor macroeconomici proiectați pentru anul 2012 și a reglementarilor în domeniul fiscal care urmează să intre în vigoare.

Bugetul public național este formulat pentru anul 2012 la un nivel al veniturilor de 37,2% din PIB, în descreștere cu 0,6 puncte procentuale față de aprobat 2011, și un nivel al cheltuielilor de 38,1% din PIB, în descreștere cu 1,6 puncte procentuale față de anul 2011, cu un deficit bugetar estimat la 0,9%, din PIB, în descreștere cu 1,0 puncte procentuale față de anul 2011.

Produsul intern brut prognozat pentru anul 2012 este în mărime de 91,6 mlrd. lei, în creștere comparativ cu 2011 în mărime de 82,1 mlrd. lei. Pentru anul 2012 bugetul public național este estimat la venituri - în mărime de 34,6 mlrd. lei,

în descreștere comparativ cu anul 2011 în mărime de 31,1 mlrd. lei, la cheltuieli – circa 35,5 mlrd. lei, cu 2,9 mlrd. lei mai mult decât anul 2011, și un deficit de 837,0 mil. lei față de 1595,8 mil. lei aprobat în 2011.

Proiecția veniturilor și cheltuielilor bugetului public național preconizate pe anul 2012 reflectă următoarele aspecte:

În structura veniturilor publice pe anul 2012, partea majoră - 61,6%, o dețin veniturile bugetului de stat în creștere cu 11,9% în comparație cu aprobat 2011, 12,2% - veniturile bugetelor UAT în creștere cu 10,9% în comparație cu aprobat 2011, 20,9% - veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat în creștere cu 7,2% în comparație cu aprobat 2011 și 5,3% - veniturile fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală în creștere cu 8,4% în comparație cu aprobat 2011.

La partea de cheltuieli componentele bugetului public național programate pe anul 2012 au o creștere relativă, comparativ cu anul 2011, respectiv: bugetul de stat – cu 8,9%, bugetul asigurărilor sociale de stat – cu 5,2%, fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală – cu 8,4% și bugetele UAT - cu 9,2%.

La capitolul venituri ale bugetului public național pe anul 2012

Pe principalele grupuri de venituri ale bugetului public național ponderea o dețin veniturile fiscale, în anul 2012 acestea vor constitui circa 83,9%, față de 84,0% realizate în anul 2011. Din totalul acestora, 45,8% le revin veniturilor directe și 54,1% - veniturilor indirecte.

Ca pondere în PIB veniturile directe vor deține în anul 2012 – 14,1 %, cu 0,5% mai mult decât ponderea acestor venituri pentru anul 2011 aprobat.

Veniturile nefiscale și veniturile fondurilor și mijloacelor speciale ca pondere în PIB vor fi la nivel de 3,6% și ca pondere în suma totală, aceste venituri vor fi menținute la nivel de 9,8%.

Întrări din granturi se prevăd din surse externe care vor constitui 2397,8 mil. lei, și granturi interne 10,9 mil. lei. În totalul veniturilor bugetului public național, ponderea granturilor va constitui 6,9% și 2,6% în PIB.

La capitolul cheltuieli ale bugetului public național pe anul 2012

Comparativ cu anul 2011, ponderea cheltuielilor în PIB pe principalele grupe funcționale se reduce, fenomen ce reiese din ajustările structurale în economie, menite să asigure durabilitate poziției fiscale a bugetului, se impune ajustarea poverii cheltuielilor cu caracter social și în special cele ineficiente, cu fortificarea componentelor de dezvoltare. Astfel, raportul cheltuielilor publice în PIB s-a redus de la 39,7% în 2011 la 38,1% în proiect pe 2012.

Ca pondere în PIB, pentru sectoarele sociale sunt prevăzute mijloace în mărime de 26,2%, urmate de sectoarele economice – 5,0%, menținerea ordinii publice, apărarea și securitatea statului – 2,1%, serviciile de stat cu destinație generală – 1,8%.

Pe categorii economice este tendința de descreștere a cheltuielilor curente ca pondere în PIB de la 34,5% în anul 2011 pînă la 32,7% în anul 2012, și de majorare a cheltuielilor capitale de la 5,3% în anul 2011 pînă la 5,5% în anul 2012.

Transferurile către populație din bugetul public național pentru anul 2012 dețin partea majoră – circa 1/3 din cheltuielile totale (12,3% în PIB), cu 557,4 mil. lei mai mult decît aprobat în 2011.

- **Parametrii bugetului de stat pe anul 2012**

Pe anul 2012 abordarea bugetului de stat este de a asigura pe baza unei viziuni coerente care va menține stabilitatea macroeconomică, sumele necesare continuării reformelor structurale economice și sociale, cît și tendința îmbunătățirii colectării și întăririi disciplinei fiscale.

Veniturile bugetului de stat pe anul 2012 pe toate componentele sînt estimate în sumă totală de 21367,3 mil. lei, cu o creștere față de aprobat 2011 - cu 2280,1 mil. lei sau 11,9%. Ponderea veniturilor bugetului de stat în raport cu PIB se estimează la nivel de 23,0 %, și descrește cu 0,2 puncte procentuale comparativ cu 2011 aprobat.

Partea preponderentă a veniturilor bugetului de stat – 78,1% o vor deține încasările veniturilor fiscale, cu o creștere față de aprobat 2011 cu 12,5%, iar veniturile nefiscale vor constitui 3,9%, în crește în comparație cu aprobat 2011 cu 10,4%.

Veniturile fondurilor speciale și mijloacelor speciale (fără granturi) ca pondere în suma totală a veniturilor bugetului de stat, în mărime de 1,4% și 5,4% respectiv.

Pentru anul 2012 intrările de granturi se prognozează cu o majorare față de aprobat 2011 cu 13,9% și vor constitui ca pondere în suma totală a veniturilor bugetului de stat 11,2%.

Din suma totală a veniturilor fiscale, 4,3% sau 721,2 mil. lei revin impozitelor directe, iar 94,0% sau 15688,8 mil. lei – impozitelor indirecte.

În comparație cu veniturile bugetare aprobate pe anul 2011 pentru anul bugetar 2012 se prognozează majorarea veniturilor de la aplicarea TVA cu 757,2 mil. lei, accizelor cu 557,0 mil. lei, impozitelor pe venit cu 475,9 mil. lei, impozitelor din comerțul exterior și operațiunile externe cu 54,4 mil. lei, taxei de licență pentru anumite genuri de activitate cu 6,0 mil. lei.

Obiectivele cheie ale politicii bugetare sînt reafirmarea politicilor publice în sectoarele ce țin de coeziunea socială, sănătate, învățămînt, susținerea programelor de investiții, ș.a.

Pentru anul 2012, **cheltuielile bugetului de stat** pe toate componentele se estimează la general în sumă totală de 22164,3 mil. lei. În raport cu anul 2011, acestea sînt în creștere cu 1810,2 mil. lei sau cu 8,9%.

Pe componenta de bază cheltuielile bugetului de stat pe anul 2012 se estimează în sumă de 18861,1 mil. lei și dețin ponderea majoră în structura

cheltuielilor bugetului de stat – 85,1%, în creștere comparativ cu 2011 cu 9,8% sau cu 1689,3 mil. lei.

Din suma totală a cheltuielilor componente de bază 60,2% se vor utiliza pentru finanțarea programelor autorităților publice centrale, iar 39,8% - sînt transferuri la alte bugete (bugetele unităților administrativ-teritoriale, BASS, FAOAM).

Din contul mijloacelor speciale ale instituțiilor publice s-au inclus cheltuieli în sumă de 1179,7 mil. lei, cu o diminuare de 16,6 mil. lei sau de 1,4% față de aprobat pe anul 2011. Ca pondere în volumul total de cheltuieli, mijloacele speciale constituie 5,3% comparativ cu 5,9% în anul 2011.

Fonduri speciale pe anul 2012 însumează la partea de cheltuieli 281,1 mil. lei, cu 16,6 mil. lei mai mult decît aprobat pe anul 2011. În raport cu volumul de cheltuieli totale ale bugetului de stat acestea reprezintă 1,3% și se mențin la nivelul anului 2011. Comparativ cu anul 2011 cheltuielile vor spori, la fondul ecologic național și fondurile ecologice locale - cu 6,4% (10,0 mil. lei), la fondul de manuale – cu 16,3% (4,3 mil. lei) și fondul republican de susținere socială a populației – cu 3,0% (2,4 mil. lei), care sunt condiționate de încasări suplimentare prognozate în aceste fonduri.

Pentru realizarea proiectelor cu finanțare externă, în proiectul bugetului de stat, la partea de cheltuieli, se prevăd mijloace în sumă de 1843,6 mil. lei, cu o depășire de 111,2 mil. lei sau cu 6,4% față de cele aprobate pe anul 2011. Din cheltuielile totale ale proiectelor, 74,9% (1381,2 mil. lei) se vor finanța din contul granturilor externe, 0,1% (1,1 mil. lei) - din contul granturilor interne, iar celelalte 25,0% (461,3 mil. lei) - din contul împrumuturilor externe.

În anul 2012 blocul social de cheltuieli va consuma 42,1% din toate cheltuielile bugetului de stat, cu 0,2 p.p. mai puțin decît aprobat pe anul 2011, această redimensionare fiind în favoarea sectoarelor economice și de infrastructură. În valoare nominală cheltuielile de ordin social pe anul 2012 se majorează comparativ cu cele aprobate pe anul 2011 cu 716,6 mil. lei sau cu 8,3%. La majorarea alocațiilor în aceste ramuri a influențat majorarea salariilor angajaților din ramurile respective, precum și necesitățile de protecție socială a persoanelor cu venituri mici.

Sectorul economic va beneficia în anul 2012 de cele mai mari majorări de resurse, ca pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, comparativ cu anul 2011 – cu 2,1 p.p.

Din evoluția cheltuielilor bugetului de stat pe toate componentele sub aspect funcțional comparativ cu cele ale anului 2011, observăm că vor beneficia de o creștere a cheltuielilor unele domenii bugetare, printre care: la ocrotirea sănătății – cu 114,1 mil. lei, asigurare și asistență socială – cu 32,2 mil. lei, învățămînt – cu 115,9 mil. lei, cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret – cu 50,6 mil. lei, protecția mediului – cu 48,9 mil. lei, gospodăria drumurilor – cu 551,6 mil. lei, ș.a.

Cheltuielile curente însumează 17773,5 mil. lei, cu o majorare de 1224,8 mil. lei sau cu 7,4% comparativ cu cele aprobate pe anul 2011.

Cheltuielile de personal constituie 4166,1 mil. lei și sînt în creștere cu 15,0 % față de cele aprobate pe anul 2011.

Cheltuielile pentru mărfuri și servicii pe anul 2012 însumează 2123,3 mil. lei. Comparativ cu aprobat pe anul 2011 aceste cheltuieli se majorează cu 85,0 mil. lei sau cu 4,2%.

Pentru serviciul datoriei de stat s-au inclus mijloace în sumă de 781,9 mil. lei, cu 105,6 mil. lei mai mult decît a fost aprobat pe anul 2011, dintre care dobînzile aferente datoriei interne constituie 606,5 mil. lei și datoriei externe – 175,4 mil. lei.

Transferuri curente în economie la care se atribuie transferurile în scopuri de producție și alte transferuri cu caracter de subsidii (subvenții), care sînt prevăzute în sumă totală de 391,1 mil. lei, cu 79,7 mil. lei (25,6%) mai mult comparativ cu aprobat pe anul 2011.

Transferuri către populație - se prevăd alocații în sumă de 1280,3 mil. lei, cu 21,2 mil. lei sau cu 1,7% mai mult decît cele aprobate pe anul 2011. Partea majoră a acestor cheltuieli constituie pensiile și indemnizațiile pentru militari și polițiști – 789,9 mil. lei, urmate de burse – 240,5 mil. lei, compensațiile de indexare a depunerilor populației la Banca de Economii a Moldovei – 65 mil. lei.

Cheltuielile capitale se prevăd în sumă de 4482,9 mil. lei (20,2% din suma totală de cheltuieli), cu 627,6 mil. lei sau 16,3% mai mult decît aprobat pe anul 2011. Pentru investiții capitale în construcții se vor direcționa în total 1561,2 mil. lei, cu 467,3 mil. lei sau de circa 1,4 ori mai mult decît a fost aprobat pe anul 2011.

Din contul creditelor și granturilor externe, acordate de către organizațiile internaționale în cadrul realizării proiectelor investiționale în sumă de de 1282,7 mil. lei. Din aceste resurse, 882,5 mil. lei sau 68,8% vor fi direcționate pentru implementarea Proiectului de susținere a Programului în sectorul drumurilor și altor proiecte în acest sector, iar 104,8 mil. lei sau 8,2% – pentru proiectele în domeniul dezvoltării sistemelor de aprovizionare cu apă și de canalizare.

Pentru realizarea Proiectului energetic II sunt prevăzute 10,8 mil. lei.

Pentru proiectele finanțate prin intermediul Fondului de Investiții Sociale sunt prevăzute mijloace în sumă de 116,9 mil. lei, ce constituie 9,1% din totalul creditelor și granturilor externe.

Pentru reparațiile capitale de la bugetul de stat în anul 2012 se vor direcționa mijloace în sumă totală de 204,7 mil. lei.

Fondul de susținere a producătorilor agricoli este în mărime de 400 000,0 mii lei.

Fondul rutier pe anul 2012 este inclus în sumă de 1 024 815,0 mii lei.

Totodată, din componenta de bază a bugetului de stat în proiectul bugetului de stat sînt prevăzute mijloace pentru transferuri capitale autorităților administrației publice locale în suma de 106,0 mil. lei, destinate cheltuielilor capitale.

Soldul datoriei de stat la situația din 31 decembrie 2012 se preconizează a fi de 20391,6 mil. lei comparativ cu situația din 31 decembrie 2011 se va micșora cu 210,7 mil. lei. Ponderea datoriei de stat în PIB la sfârșitul anului 2012 va constitui 21,9%, ceea ce va fi cu 3,2 p.p. mai puțin decît estimat la finele anului 2011.

Deficitul de casă al bugetului de stat pe toate componentele pe anul 2012 se estimează în sumă de 797,0 mil. lei.

Sursele de finanțare a deficitului vor fi constituite din:

- venituri din valori mobiliare de stat (neto) plasate pe piața primară;
- intrări de împrumuturi externe;
- mijloacele din vînzarea și privatizarea patrimoniului public.

Capacitatea bugetului pe anul 2012 asigură în mare parte cerințele de cheltuieli înaintate de către autoritățile publice. Totodată, sînt necesitățile care nu sînt acoperite. Acest fapt impune Guvernul să promoveze o politică bugetară axată pe raționalizarea și eficientizarea cheltuielilor.

Din partea comisiilor permanente, Direcției juridică a Aparatului Parlamentului sunt avize pozitive, propunerile și obiecțiile vor fi examinate în lectura a treia, iar îmbunătățirea părții textuale a legii vor fi luate în considerație la redactarea finală a proiectului.

Pornind de la cele relatate, putem constata că proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2012 se încadrează în strategia de consolidare și gestionare a finanțelor publice, raportate la politicile strategiilor economice aplicate de Guvern, pentru care în anul 2012 se va continua promovarea unei politici bugetare orientate spre asigurarea și menținerea stabilității social-economice.

În temeiul celor expuse, Comisia economie, buget și finanțe înaintează Parlamentului spre aprobare în primă lectură concepția proiectului prezentat și în lectura a doua a veniturilor în sumă de 21 367 269,1 mii lei și al cheltuielilor – în sumă de 22 164 269,1 mii lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 797 000,0 mii lei. Proiectul Hotărîrii Parlamentului cu privire la aprobarea proiectului Legii bugetului de stat pe anul 2012 este alăturat la prezentul raport.

Veaceslav IONIȚĂ

Președintele Comisiei

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea proiectului Legii bugetului
de stat pe anul 2012

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.I. Se aprobă în primă lectură proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2012 nr.2595 din 28.11.2011.

Art.II. Se aprobă în lectura a doua proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2012, stabilindu-se la partea de venituri în sumă de 21 367 269,1 mii lei, la partea de cheltuieli în sumă de 22 164 269,1 mii lei, cu un deficit în sumă de 797 000,0 mii lei.

Art.III. Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2012 se remite în Comisia economie, buget și finanțe pentru examinare și definitivare pentru lectura a treia, ținându-se cont de avizele comisiilor permanente, amendamentele deputaților și fracțiunilor parlamentare și avizul Direcției juridice a Aparatului Parlamentului.

Art.IV. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Președintele Parlamentului